

**PREDLOG ZAKONA
O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O ORGANIZIRANOSTI IN DELU V POLICIJI**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ, 200/20 in 172/21; v nadaljnjem besedilu: ZODPol) je bil sprejet v letu 2013 ter zaradi zagotavljanja večje učinkovitosti in racionalizacije dela policije noveliran v letih 2014, 2015, 2016, 2017, 2019, 2020 in 2021. Z ZODPol je bila urejena normativna podlaga za sodobno policijsko organizacijo, njeno vodenje in usmerjanje ter jasno razmejena pristojnost med Ministrstvom za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) in policijo. Urejena so bila tudi specifična delovnopravna razmerja v policiji, status in zaščita policista, usposabljanje, izobraževanje in raziskovalna dejavnost, tesnejša vpetost policije v delovanje lokalne skupnosti in tesnejše sodelovanje policije z drugimi subjekti, vse to s ciljem doseči boljšo organiziranost in delovanje policije. Učinkovitost, strokovnost in zakonitost policijskega dela so medsebojno povezane, med drugim z ustreznim vrednotenjem policijskega dela, kakovostjo opreme in delovnih sredstev, notranjeorganizacijsko kulturo in ustreznim vodenjem, medsebojnimi odnosi ter občutkom pripadnosti organizaciji, ki zna zaščititi policistke in policiste pred grožnjami in neutemeljenimi obtožbami, hkrati pa od njih zahtevati dosledno spoštovanje načela zakonitosti ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

ZODPol je ob sprejemu v letu 2013 med drugim normativno uredil prehod v višješolski sistem za policiste ter določal prehodna obdobja in spregled izobrazbe na posameznih delovnih mestih. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 77/16; v nadaljnjem besedilu: ZODPol-C) je bilo v četrtem odstavku 110. člena določeno obdobje (do 1. januarja 2023) v katerem morajo policisti, premeščeni na delovna mesta v VI. tarifnem razredu, pridobiti višješolsko izobrazbo in v katerem mora delodajalec policistom, ki so premeščeni na navedena delovna mesta in še nimajo pridobljene VI. stopnje izobrazbe, omogočiti pridobitev navedene izobrazbe, način napredovanja v višje plačne razrede in način premeščanja. Podatki na dan 30. 6. 2022 o številu policistov, ki so še na šolanju v Višji policijski šoli (370), in o številu policistov, ki jih je na izobraževanje še treba napotiti (534) kažejo, da velika večina policistov izobrazbe do zakonsko določenega roka, to je do 1. januarja 2023 ne bo mogla pridobiti. Razloge za nastalo situacijo je pripisati zlasti prostorskim in kadrovskim omejitvam Policijske akademije, COVID-19 razmeram v preteklih dveh letih ter objektivnim okoliščinam na strani šolajočih se policistov. Glede na zgoraj navedeno se s predlogom zakona predlaga podaljšanje zakonsko določenega roka oziroma obdobja za izpolnitev obveznosti policistov in delodajalca.

Glede na relativno veliko število policistov, ki morajo v skladu s 110. členom ZODPol še izpolniti pogoje za zasedbo delovnih mest, za katera se zahteva poklic policista ter še večje število policistov, ki delovna mesta sicer lahko zasedajo (2.187), ne morejo pa na delovnih mestih napredovati v višje nazive, čeprav so za svoje delo sicer ustrezno usposobljeni, je nujno čim prej vzpostaviti tudi postopek priznavanja neformalno pridobljenih znanj, delovnih izkušenj in poklicnih kompetenc, v katerem bi policisti lahko pridobili javno veljavno listino o poklicni usposobljenosti – certifikat o

nacionalni poklicni kvalifikaciji (v nadaljnjem besedilu: NPK). Obenem pa bi se z vzpostavitvijo NPK, v primerjavi z dveletnim študijem, hitreje pridobivali policijski kader, kot npr. zaposlitev nekdanjih policistov, ki imajo pridobljen poklic policista zgolj na V. ravni zahtevnosti. Pobuda za razvoj kataloga za NPK policist je bila strani Centra za poklicno izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: CPI) že odobrena, prav tako v okviru CPI že poteka delo nacionalne delovne skupine za pripravo NPK kataloga.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je zagotoviti, da policisti iz naslova potrebe po vedno večji strokovni usposobljenosti za samostojno reševanje zahtevnejših del in nalog ter prevzemanju odgovornosti za opravljeno delo, pridobijo ustrezno višješolsko izobrazbo za delovna mesta, ki jih zasedajo in na katerih se takšna izobrazba zahteva, oziroma, da se jim ta izobrazba z javno veljavno listino o poklicni usposobljenosti prizna.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona. Upoštevana so zlasti načela zakonitosti, pravne varnosti in predvidljivosti in načelo strokovnosti.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

S predlogom zakona se določa, da bodo policisti s pridobljeno višješolsko izobrazbo policist in policisti s pridobljeno NPK policist v enakovrednem položaju glede zasedbe delovnih mest, premeščanja, napredovanja ter ostalih pravic iz delovnega razmerja.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 77/16) je bilo v četrtem odstavku 110. člena določeno obdobje (do 1. januarja 2023) v katerem morajo policisti, premeščeni na delovna mesta v VI. tarifnem razredu, pridobiti višješolsko izobrazbo in v katerem mora delodajalec vsem policistom, ki so premeščeni na navedena delovna mesta ter še nimajo pridobljene VI. stopnje izobrazbe, omogočiti pridobitev navedene izobrazbe, način napredovanja v višje plačne razrede in način premeščanja. Podatki o številu policistov, ki so še na šolanju, in o številu policistov, ki jih je na izobraževanje še treba napotiti, kažejo, da velika večina policistov izobrazbe do zakonsko določenega roka ne bo mogla pridobiti, zaradi česar se s predlogom zakona predlaga podaljšanje zgoraj navedenega obdobja.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom, s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

c) Usklajenost predloga zakona:

Vneseno bo naknadno po končanem strokovnem usklajevanju.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Morebitne finančne posledice za državni proračun in za druga javna finančna sredstva iz naslova predlagane dopolnitve 44. člena ZODPol bodo vnesene naknadno.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Izpolnjeno bo po izračunu finančnih posledic.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Vsebina predlaganega zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije. Glede na to, da se s predlogom zakona določa priznavanje poklicnih kvalifikacij in podaljšanje zakonsko določenega roka v katerem morajo policisti, premeščeni na delovna mesta v VI. tarifnem razredu, pridobiti višješolsko izobrazbo in v katerem mora delodajalec vsem policistom, ki so premeščeni na navedena delovna mesta ter še nimajo pridobljene VI. stopnje izobrazbe, omogočiti pridobitev navedene izobrazbe, s čimer se ohranja koncept ureditve kot je bila določena z ZODPol in ZODPol-C, je predmetna sprememba tako specifična, da primerjalni prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih ni mogoč. Zaradi navedenega je pripravljen primerjalnopравни pregled, ki se nanaša na splošno ureditev organiziranosti policije.

5.2 Prikaz ureditve v državah članicah Evropske unije

5.2.1 Nemčija

Bundespolizei (BPol) je zvezna policija, podrejena zveznemu ministrstvu za notranje zadeve. Zvezno ministrstvo za notranje zadeve vodi zvezni minister. Policija, ki je sestavni del ministrstva, se deli na zvezno in deželno (16 dežel). Deželne policije vodi posamezen minister za notranje zadeve zvezne dežele Nemčije.

Splošno delovnopravno področje policije je urejeno v zakonodaji, ki ureja zaposlovanje javnih uslužbencev (oziroma uradnikov pri njih). Krovni zakon, ki ureja splošni položaj uradnikov, je zvezni zakon o uradnikih, imajo pa tudi zakone in podzakonske akte, ki jih izdajajo dežele.

Plače ureja zvezni zakon o plačah uradnikov.

Socialne pravice ureja zvezna delovna zakonodaja. V deželnem zakonu o uradnikih (100. člen) je določeno, da ministri lahko predpišejo posebne določbe za policiste (tudi gasilce, civilno zaščitno in obveščevalne službe), da so izvzeti iz splošne delovne zakonodaje, ter sprejmejo posebne akte za te kategorije.

Predstojnik policije je ministrski dirigent, ki je podrejen ministru. Njegov status ureja bavarski zakon o uslužbencih (Bayerisches Beamtenengesetz – BayBG), ki v 32.a členu omejuje mandat na vodilnih položajih s t. i. poskusno dobo. Za vse najvišje vodstvene funkcije (ministrski direktor, ministrski dirigent, ministrski svetovalec in njihovi namestniki v vseh najvišjih deželnih službah) določa 5-letno pogodbo. Pogodbo izda vlada na predlog pristojnega ministra. Vsi, ki so razporejeni na ta delovna mesta, so državni uradniki. Kot državni uradniki so eksistenčno neodvisni, lahko pa jih minister z obrazložitvijo premesti na drugo delovno mesto. V tem mandatnem obdobju se višja plača ne odraža kot privilegij v njihovem pokojninskem izračunu. Če minister z delom takih delavcev ni zadovoljen, ne dobijo

mandata za naslednjih 5 let (obrazložitev za to odločitev ni potrebna). Šele nova pogodba za naslednjih 5 let pozitivno vpliva na pokojninski izračun, ki ne usahne vse do upokojitve. Na tak način je v uradniški vodstveni funkciji visoka osebna motivacija za dobro sodelovanje in strokovno delo, ki izključuje potrebo po političnem udinjanju ministru ali komu drugemu.

5.2.2 Avstrija

Javna varnost je v Avstriji razdeljena na tri organizacijske in teritorialne ravni. Najvišji organ, pristojen za javno varnost, je ministrstvo za notranje zadeve, na katerem kot organizacijska enota deluje tudi direktor za javno varnost. Za neposredno izvajanje nalog javne varnosti je odgovorna izvedbena veja zvezne policije; to sta tako imenovana redarstvena služba zvezne policije in lokalna policija, tako imenovano občinsko redarstvo. Za izvajanje policijskih nalog so na lokalni ravni vzpostavljeni policijski inšpektorati. Plačilni sistem zveznih uslužbencev je sistem napredovanja s funkcijskimi dodatki. Uveden je bil s plačilno reformo leta 1994. Osnovna karierna pot vsakega uslužbenca določene uporabniške skupine je sestavljena iz 19 plačilnih razredov z zakonsko zagotovljenim napredovanjem. K plači osnovne karierni poti mu s prevzemom odgovornosti pripada primeren funkcijski dodatek. Višina dodatka je odvisna od umestitve delovnega mesta v določeno funkcijsko skupino (ovrednotenje delovnega mesta) in od funkcijske stopnje (delovni staž in delovne izkušnje). Od leta 2010 dalje ostanejo uslužbenci na prvi plačilni stopnji pet let, nato pa lahko napredujejo na drugo stopnjo. Na podlagi 8. člena zakona o plačah napredovanje v višje prejemke sledi vsaki dve leti. Napredovalno obdobje se začne 1. januarja in 1. julija tekočega leta.

5.2.3 Finska

Na Finskem je pravni status javnih uslužbencev določen v zakonu o javnih uslužbencih, v katerem je navedeno, da le finski državljani izpolnjujejo pogoje za imenovanje na prosto delovno mesto policista. Zdravstvene storitve pri delu so za policijsko osebje organizirane in jih plača delodajalec. Vključujejo preventivne storitve in zdravljenja. Državna zavarovalnica je odgovorna za obvezno nezgodno zavarovanje (nesreče, poškodbe in plačilo odškodnine) za vse vladne agencije. Pokojnine za državne uslužbence so urejene v zakonu o pokojninah (State Employees' Pensions Act) in se plačujejo iz državnega proračuna. Pokojnina kot pravica se dodeli kot starostna, invalidska ali polovična pokojnina. Prejemniki pokojnine so upravičeni tudi do rehabilitacijskih dodatkov. Družinske pokojnine se dodelijo kot pokojnine za preživele zakonce in vzdrževane družinske člane, mlajše od 18 let.

5.2.4 Slovaška

V slovaški zakonodaji je delovnoppravna ureditev policistov ločena od zakona, ki ureja naloge, pooblastila in odgovornosti policistov (Police Corps, duties, powers and responsibilities of police officers and other fundamental issues št. 171/1993 Coll. o policijski korpusa). Celovita ureditev delovnih razmerij policistov in pripadnikov nekaterih drugih oboroženih sil je bila urejena s posebnim zakonom (št. 73/1998 Coll. on the state service of members of the Police Corps, the Slovak Information Service, the Corps of Prison and Court Guard of the Slovak republic and of the Railway Police), socialna varnost pa z drugim posebnim zakonom (no. 328/2002 on the social security of policemen and soldiers). Ta zakonodaja je popolnoma neodvisna od splošno veljavne delovne zakonodaje (zakon št. 311/2001 Coll. Labor code) in splošno veljavne zakonodaje o socialni varnosti. Poleg navedenih pravnih aktov obstajajo številni drugi, ki jih izda minister za notranje zadeve ali generalni direktor policije in urejajo več vidikov dela policistov.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne vplivajo na postopke oziroma poslovanje javne uprave ali pravosodnih organov.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Zakon bo predstavljen zainteresirani javnosti in organizacijskim enotam ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje tega zakona bo spremljalo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Drugih posebnih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen na portalu E-demokracija_____, istega dne je bil poslan v strokovno usklajevanje _____.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- mag. Tatjana Bobnar, ministrica za notranje zadeve,
- dr. Branko Lobnikar, državni sekretar, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Tina Heferle, državna sekretarka, Ministrstvo za notranje zadeve,
- Slavko Koroš, v.d. generalnega direktorja Direktorata za policijo in druge varnostne naloge.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ, 200/20 in 172/21) se v 44. členu za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ne glede na določbe zakona, ki ureja sistem javnih uslužbencev, se šteje, da pogoj za zasedbo delovnih mest za katera se zahteva poklic policista in pogoj glede predpisane izobrazbe za imenovanje v nazive četrtega kariernega razreda izpolnjujejo tudi policisti, ki pridobijo nacionalno poklicno kvalifikacijo za poklic policist. Delovna mesta se določijo v aktu o organizaciji in sistemizaciji.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

2. člen

V 110. členu se v četrtem odstavku na vseh mestih letnica »2023« nadomesti z letnico »2024«.

KONČNA DOLOČBA

3. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Glede na relativno veliko število policistov, ki morajo v skladu s 110. členom ZODPol še izpolniti pogoje za zasedbo delovnih mest (cca. 500), za katera se zahteva poklic policista ter še večje število policistov (to je 2.178), ki delovna mesta sicer lahko zasedajo, ne morejo pa na delovnih mestih napredovati v višje nazive, čeprav so za svoje delo sicer ustrezno usposobljeni, je po oceni predlagatelja nujno čim prej vzpostaviti postopek priznavanja neformalno pridobljenih znanj, delovnih izkušenj in poklicnih kompetenc, v katerem bi policisti lahko pridobili javno veljavno listino o poklicni usposobljenosti – certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji. Obenem pa je namen vzpostavitve NPK tudi v tem, da bi lahko na ta način v primerjavi z dveletnim študijem hitreje pridobivali policijski kader, kot npr. zaposlitev nekdanjih policistov, ki imajo pridobljen poklic policista zgolj na V. ravni zahtevnosti. Pobuda za razvoj kataloga za NPK policist je bila 14. 1. 2022 oddana CPI. Pobudo je 15. 2. 2022 obravnaval Področni odbor za poklicne standarde »Varnost države, ljudi in premoženja«, ki je zadolžen za presojo pobud za pripravo poklicnih standardov in katalogov za nacionalne poklicne kvalifikacije na področju policije. Področni odbor je sprejel in potrdil začetek priprave dokumenta (katalog za NPK), ki bo podlaga za organizacijo in izvedbo postopka preverjanja in potrjevanja v katerem se bo ugotavljalo enakovrednost kandidatovih neformalno pridobljenih znanja z znanji, ki so določena z nacionalnim poklicnim standardom za policista. Za izvedbo vseh nalog je CPI imenoval delovno skupino, ki je sestavljena iz dveh predstavnikov socialnih partnerjev (po en iz vsakega sindikata, reprezentativnega v Policiji), dveh predstavnikov Policije ter dveh predstavnikov Ministrstva za notranje zadeve, pri čemer je delovna skupina z delom že začela.

Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C, 203/20 – ZIUPOP DVE, 202/21 – odl. US in 3/22 – ZDeb, v nadaljnjem besedilu: ZJU) v prvem odstavku 86. člena določa, da so pogoji za imenovanje v naziv najmanj predpisana izobrazba in znanje uradnega jezika. Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 9/5/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 6/7/17, 84/18 in 204/21) v četrtem odstavku 8. člena določa, da se v tarifne razrede iz tretjega odstavka 44. člena uvrščajo tudi delovna mesta, za katera se zahteva nacionalna poklicna kvalifikacija glede na določeno raven zahtevnosti. NPK ni možno enačiti z izobrazbo, kot jo določa ZJU, saj z njeno pridobitvijo posamezniki izkazujejo poklicno usposobljenost na določeni ravni zahtevnosti del oziroma določena znanja in kompetence, ne pa tudi stopnje izobrazbe.

Glede na to, da so v skladu s tretjim odstavkom 22. člena ZJU lahko posamezna vprašanja za policiste s posebnim zakonom drugače urejena, če je to potrebno zaradi specifične narave njihovih nalog oziroma za izvrševanje posebnih dolžnosti in pooblastil, se s predlagano dopolnitvijo 44. člena ZODPol določa, da bodo policisti s pridobljeno višješolsko izobrazbo policist in policisti s pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo policist v enakovrednem položaju glede zasedbe delovnih mest, premeščanja, napredovanja ter ostalih pravic iz delovnega razmerja.

K 2. členu:

Skladno s 33. členom ZODPol-C, ki je posegel v prehodno določbo drugega odstavka 110. člena takrat veljavnega Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15713, 11714 in 86/15) so bila delovna mesta policistov v V. tarifnem razredu, za katera se zahteva poklic policista, presistemizirana v delovna mesta v VI. tarifnem razredu, prav tako so bili policisti, ki so zasedali ta delovna mesta, premeščeni na delovna mesta v VI. tarifnem razredu. Glede na navedeno večina policistov zaseda delovno mesto, za katero se skladno z Aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v policiji, sprejetim na podlagi 110. člena ZODPol, zahteva višja strokovna izobrazba policist.

Na podlagi četrtega odstavka 110. člena ZODPol morajo policisti, ki so premeščeni na delovna mesta v VI. tarifnem razredu in še nimajo pridobljene višje strokovne izobrazbe, do 1. januarja 2023 pridobiti to izobrazbo. Delodajalec je dolžan do 1. januarja 2023 vsem policistom, ki so premeščeni na delovna mesta v VI. tarifnem razredu in še nimajo pridobljene višje strokovne izobrazbe, omogočiti pridobitev navedene izobrazbe. V petem odstavku 110. člena ZODPol pa je nadalje določeno, da se policiste, ki višje strokovne izobrazbe ne bodo pridobili v zakonskem roku, premesti na delovna mesta, za katera izpolnjujejo pogoje, če tako delovno mesto ni prosto, jim preneha delovno razmerje.

Glede na veljavno zakonodajo bi torej delodajalec moral do 1. 1. 2023 vsem policistom omogočiti pridobitev višješolske izobrazbe policist, česar pa kot kažejo trenutni podatki, ne bo možno izpolniti. Na dan 30. 6. 2022 je namreč delovna mesta, na katerih se zahteva poklic policista zasedalo 4.135 policistov, od katerih jih ima ustrezno izobrazbo 1.044. Od 3.091 policistov, ki nimajo višješolske izobrazbe policist, jih 2.187 izpolnjuje pogoje iz šestega odstavka 110. člena ZODPol, ki določa pogoje za spregled izobrazbe, zato lahko naloge na teh delovnih mestih opravljajo tudi s srednjo strokovno izobrazbo. Trenutno je na šolanju v Višji policijski šoli 370 policistov, ki morajo v skladu z veljavno ureditvijo pridobiti višješolsko izobrazbo policist, na izobraževanje pa bi bilo treba napotiti še 534 policistov. Glede na to, da višješolske izobrazbe policist skupno še vedno ni pridobilo 904 policistov, ki bi izobrazbo morali pridobiti, pri čemer jih velika večina izobrazbe do predvidenega roka ne bo pridobila, se predlaga podaljšanje roka za izpolnitev obveznosti še za eno leto, to je do 1. januarja 2024.

K 3. členu:

Za uveljavitev zakona je predlagan splošni 15-dnevni rok po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

44. člen (pogoji za sklenitev delovnega razmerja)

(1) Delovno razmerje za opravljanje nalog v policiji lahko sklene oseba, ki poleg pogojev, določenih v zakonu, ki ureja sistem javnih uslužbencev, izpolnjuje še naslednje pogoje:

1. da ima ustrezne psihofizične sposobnosti;
2. da ni bila pravnomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ali da ni bila pravnomočno obsojena zaradi drugega kaznivega dejanja na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot tri mesece;
3. da zoper osebo ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepne kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti;
4. da je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Evropski uniji;
5. da je bila varnostno preverjena v obsegu in na način, kot je določen v tem zakonu, in da zanjo ne obstaja varnostni zadržek;
6. da nima dvojnega državljanstva;
7. da ni član politične stranke in da o tem poda pisno izjavo;
8. da ima veljavno vozniško dovoljenje kategorije B.

(2) Pogoji iz 1., 6. in 7. točke prejšnjega odstavka se uporabljajo samo za sklenitev delovnega razmerja policista in za sklenitev pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji.

(3) Psihofizične sposobnosti iz 1. točke prvega odstavka tega člena se določijo v aktu o organizaciji in sistemizaciji.

(4) Za kandidata za policista se zahteva najmanj srednja strokovna ali srednja splošna izobrazba in veljavno vozniško dovoljenje kategorije B. Pogoji morajo kandidati izpolniti najpozneje do roka, določenega v javni objavi.

(5) Osebi, s katero ni bilo sklenjeno delovno razmerje policista, policija ni dolžna sporočiti razlogov za svojo odločitev.

110. člen (opravljanje nalog policista)

(1) Policija začne izvajati študijski program za pridobitev višje strokovne izobrazbe iz 92. člena tega zakona najkasneje v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

(2) S 1. januarjem 2018 oziroma najpozneje do 30. junija 2018 se vsa delovna mesta policistov v V. tarifnem razredu, za katera se zahteva poklic policista, presistemizirajo v ustrezna delovna mesta v VI. tarifnem razredu in se policiste, ki zasedajo ta delovna mesta, premesti na ustrezna delovna mesta v VI. tarifnem razredu.

(3) Ne glede na določbe Uredbe o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih (Uradni list RS, št. 58/03, 81/03, 109/03, 43/04, 58/04 – popr., 138/04, 35/05, 60/05, 72/05, 112/05, 49/06, 140/06, 9/07, 33/08, 66/08, 88/08, 8/09, 63/09, 73/09, 11/10, 42/10, 82/10, 17/11, 14/12, 17/12, 23/12, 98/12, 16/13, 18/13, 36/13, 51/13, 59/13, 14/14, 28/14, 43/14, 76/14, 91/14, 36/15, 57/15 in 4/16) so policisti ob premestitvi na delovno mesto v VI. tarifnem razredu imenovani v naziv z isto zaporedno številko, kot so ga dosegli v V. tarifnem razredu. Ob premestitvi policistov na delovna mesta v VI. tarifnem razredu se plačni razred določi v skladu s prvim odstavkom 19. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15 in 82/15).

(4) Policisti, ki so premeščeni na delovna mesta v VI. tarifnem razredu in še nimajo pridobljene višje strokovne izobrazbe, morajo do 1. januarja 2023 pridobiti to izobrazbo. Delodajalec je dolžan do 1. januarja 2023 vsem policistom, ki so premeščeni na delovna mesta v VI. tarifnem razredu in še nimajo pridobljene višje strokovne izobrazbe, omogočiti pridobitev navedene izobrazbe. V času od 1. januarja 2018 do izteka roka, v katerem morajo pridobiti višjo strokovno izobrazbo, lahko policisti napredujejo v višje plačne razrede, kot če bi ves ta čas že imeli pridobljeno višjo strokovno izobrazbo. Vse te policiste je mogoče premeščati na delovna mesta, za katera se zahteva višja strokovna izobrazba, ki so bila sistemizirana zaradi uvedbe višješolskega poklicnega standarda in se opravljajo v nazivu z isto zaporedno številko, kot so ga dosegli v V. tarifnem razredu.

(5) Policiste, ki višje strokovne izobrazbe ne bodo pridobili v roku iz prejšnjega odstavka, se premesti na delovna mesta, za katera izpolnjujejo pogoje. Če tako delovno mesto ni prosto, jim preneha delovno razmerje.

(6) Naloge na delovnih mestih, za katera se zahteva višja strokovna izobrazba, lahko opravljajo tudi policisti s srednjo strokovno izobrazbo, ki imajo na dan uveljavitve akta iz drugega odstavka tega člena najmanj 15 let delovne dobe pri opravljanju nalog policije ali pri opravljanju drugih primerljivih nalog v drugih državnih organih (npr. vojaška policija, finančna uprava) in so najmanj tri leta opravljali naloge policije, za katere se zahteva višja strokovna izobrazba v skladu z drugim odstavkom tega člena.

(7) Policisti iz prejšnjega odstavka lahko napredujejo v višje plačne razrede, kot če bi imeli pridobljeno višjo strokovno izobrazbo. Te policiste je mogoče premeščati na delovna mesta, za katera se zahteva višja strokovna izobrazba, ki so se sistemizirala zaradi uvedbe višješolske izobrazbe in se opravljajo v nazivu z isto zaporedno številko, kot so ga dosegli v V. tarifnem razredu.

(8) Usposabljanje iz drugega odstavka 80. člena tega zakona se začne izvajati v enem letu od uveljavitve tega zakona. Uslužbenec policije, ki zaseda delovno mesto, kjer je potrebno znanje jezika narodnih skupnosti, in ob uveljavitvi tega zakona ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka 80. člena tega zakona, mora najkasneje v dveh letih od uveljavitve tega zakona izpolniti pogoj znanja jezika narodnih skupnosti.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga, da se Predlog Zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o organiziranosti in delu v policiji obravnava v Državnem zboru po skrajšanem postopku skladno s prvim odstavkom 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US in 111/21), saj gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, ki se nanašajo na podaljšanje roka za izpolnitev zakonsko določene obveznosti ter na vzpostavitev nacionalne poklicne kvalifikacije policist.